

K NOZ § 1016:**§ 1016**

(1)

Plody spadlé ze stromů a keřů na sousední pozemek náleží vlastníkovi sousedního pozemku. To neplatí, je-li sousední pozemek veřejným statkem.

(2)

Neučiní-li to vlastník v přiměřené době poté, co ho o to soused požádal, smí soused šetrným způsobem a ve vhodné roční době odstranit kořeny nebo větve stromu přesahující na jeho pozemek, působí-li mu to škodu nebo jiné obtíže převyšující zájem na nedotčeném zachování stromu. Jemu také náleží, co z odstraněných kořenů a větví získá.

(3)

Části jiných rostlin přesahující na sousední pozemek může soused odstranit šetrným způsobem bez dalších omezení.

Komentáře

11/06/2013 / ADMINISTRÁTOR

Důvodová zpráva k § 1016 a 1017

0 1 4

DŮVODOVÁ ZPRÁVA K § 1016 A 1017

11/06/2013 / ADMINISTRÁTOR

Návrh těchto ustanovení se věnuje otázkám souvisejícím se stromy a jinými rostlinami na sousedících pozemcích. Stávající úprava obsahuje jen zjednodušené pravidlo. Předně se navrhuje stanovit, že plody spadlé z přesahujících keřů nebo z větví stromů na sousední pozemek náleží vlastníkovi pozemku, na nějž spadly. Podobné pravidlo v našem právním řádu dosud chybělo. Jsou-li plody dosud na těchto rostlinách, náleží vlastníkovi rostlin a musí mu být umožněno, aby je očesal, byť byl přístup k nim možný jen ze sousedního pozemku. Dále se navrhuje upřesnit dosavadní konstrukci o odstraňování kořenů a větví pronikajících na sousední pozemek. Rozdílně od platné právní úpravy zakládající sousedovi právo odstranit přerosty a převisy bez dalšího se nově navrhuje, aby soused vlastníka nejprve vyzval, aby přerůstající kořeny a přesahující větve odstranil sám, a teprve pokud to ten neučiní, může zasáhnout dotčený soused. Toto opatření vychází jednak ze zkušenosti, že každý se k svému vlastnictví chová šetrněji než k cizímu, jednak - a to hlavně - snižuje riziko sousedských sporů. U stromu je namísto chránit jej ve zvýšené míře (tak již předválečná československá osnova nebo švýcarský občanský zákoník). Proto se sleduje stanovit, že kořeny a větve stromu lze odstranit nikoli jen šetrně a ve vhodné době, ale také po zvážení míry obtěžování vlastníka sousedního pozemku.

Právo souseda bránit sázení stromů v těsné blízkosti hraniční čáry sousedících pozemků zakládá větší počet evropských občanských zákoníků. Navržená úprava se inspiruje zejména italským kodexem (čl. 894 an.), vylučuje však některé případy, kdy takovému právu nelze dát průchod. Pro ostatní případy uplatnění sousedova práva domoci se zákazu sázet stromy v těsné blízkosti hraniční čáry popř. příkazu odstranit stromy již vzrostlé podmiňuje existencí rozumného důvodu na sousedově straně. Takový rozumný důvod bude např. mít vlastník zemědělského pozemku, počne-li soused v těsné blízkosti hraniční čáry stromy, které hrozí v budoucnu vyčerpat podstatnou měrou podzemní vláhu i pod zemědělským pozemkem nebo které hrozí v budoucnu tento pozemek zastínit apod. Stejně tak bude mít např. vlastník pozemku s domem nedaleko hraniční čáry rozumný důvod bránit se, zasadí-li soused při hraniční čáře např. mladý exemplář jírovce maďalu, protože kořeny vzrostlého jedince tohoto druhu mohou dům vážně poškodit. Navržené ustanovení lze samostatně aplikovat, jen nebrání-li tomu jiné právní předpisy, zejména § 8 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a § 8 vyhl. č. 395/1992 Sb. stanovujících, ve kterých případech se vyžaduje veřejnoprávní povolení ke kácení stromů nebo k odstraňování keřových porostů a ve kterých případech se takové povolení nevyžaduje. Je-li ke k odstranění dřeviny potřebné povolení, navržená úprava na tom nic nemění. Právě proto, že bez povolení lze kácet stromy rostoucí mimo les, pokud je obvod jejich kmene měřený ve výšce 130 cm nad zemí do 80 cm, jsou soukromoprávní i veřejnoprávní úprava komplementární, neboť navržené ustanovení míří především na tyto případy a jeho funkce je preventivní. Tam, kde přistupují další veřejnoprávní omezení, např. v případech, kdy je strom významným krajinným prvkem, kdy stromy nebo keře zabezpečují stabilitu vodního toku, nebo omezení vyplývající z lesního zákona, zůstávají tato omezení samozřejmě i nadále nedotčena.

Zatím žádné diskuzní příspěvky